

شیوه نامه اجرایی شماره ۲: شاخص های شناسایی نوآوران اثرگذار علوم انسانی برای دستیابی به مرجعیت علمی

۱- مقدمه

به استناد تبصره بند ۷ آیین نامه شناسایی نوآوران اثرگذار علوم انسانی برای دستیابی به مرجعیت علمی (راهنمای عملیاتی و شاخص های تحقق مرجعیت علمی دانشگاه در قالب شیوه نامه های اجرایی)، اعضای شورای ارتقاء پژوهش و اثربخشی در حوزه علوم انسانی با همکاری کمیته های تخصصی، جداول ابعاد و شاخص های شناسایی نوآور اثرگذار در مرجعیت علمی دانشگاه را تعیین کردند.

۲- تعاریف

کارگروه ارزیاب: کارگروهی متشکل از؛ رئیس شورای ارتقاء پژوهش و اثربخشی به عنوان دبیر، اعضای شورا، ۲ الی ۴ نفر صاحب نظر در حوزه تخصصی نوآور اثرگذار در مرجعیت علمی.

شاخص ها: به مجموعه مالک و معیار های کیفی ارزیابی نوآوری و اثرگذاری در عضو هیئت علمی گویند که احراز آن منجر به انتخاب فرد به عنوان نوآور اثرگذار خواهد بود.

کاربرگ شناسایی: عبارت است از؛ فرم تکمیل شده توسط نوآور که به همراه یک یا دو اثر برجسته ارائه می شود.

بسیار خوب	خوب	متوسط	بد	بسیار بد

طیف ارزیابی: سنجه ای است بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت:

۳- شاخص ها

با توجه به ضرورت کسب مرجعیت علمی در حوزه علوم انسانی و نقش شاخص های کیفی در تحقق آن؛ چهار شاخص کلان: ۱. وارسنگی و اخلاق حرفه ای، ۲. قدرت تفکر، ۳. اثرگذاری، ۴. شاخص عملکردی به عنوان شاخص کلان جهت شناسایی نوآوران اثرگذار در مرجعیت علمی دانشگاه تعیین گردیده است.

۱. عضو هیئت علمی منتخب که به اخلاق علمی، آثار علمی، نظریه پردازی، تعامل و اثرگذاری علمی که معیارهای احراز مرجعیت است، اشتهار داشته و این ویژگی ها از سوی شورای ارتقاء مورد پذیرش واقع و تایید شده باشد.

۲. مرجعیت به معنای مراجعه مستمر دیگران به فرد یا سازمان، در سطح ملی یا بین المللی است. مراجع علمی، افراد برجسته و سرآمدی هستند که به واسطه رسالتی که در سلوک علمی خود احساس می کنند و با توجه به اینکه توانمندی، تفکر تولیدی و منظومه فکری منسجمی دارند، همواره به نظریه ها و یافته های علمی آن ها ارجاع داده می شود. مرجعیت علمی می تواند در تولید علم و نظریه همراه با کاربرد موثر در جامعه باشد.

۳. مجموعه شاخص هایی را گویند که نشان دهنده قدرت و توان تفکر زایشی و نوآورانه فرد است.

۴. مجموعه شاخص هایی را گویند که نشان دهنده میزان تاثیر فعالیت های علمی، برون داده ها و دستاوردهای نوآور در حل مسائل جامعه باشد.

۵. مجموعه شاخص هایی را گویند که نشان دهنده اصالت فعالیت و برون داده های فرد، همچنین حرکت در راستای تفکر و ایده نوآورانه فرد باشد.

هر یک از شاخص‌های مذکور مشتمل بر چند شاخص جزئی‌تر است که در جداول ذیل آمده است. لازم به ذکر است در این شیوه‌نامه کارگروه ارزیاب، فرمول یا روش سنج و روش گردآوری داده‌ها تعیین گردیده، همچنین طیف ارزیابی در پایان هر جدول مشخص شده است.

جدول ۱. ابعاد و شاخص‌های شناسایی نوآور اثرگذار و اهمیت آن‌ها

ردیف	شاخص کلان	نقش شاخص
۱	وارستگی و اخلاق حرفه‌ای (آئین نامه تخلفات پژوهشی ^۶ منشور اخلاق وزارت علوم) ^۷	میزان وارستگی و اخلاق حرفه‌ای نوآور
۲	شاخص قدرت تفکر	میزان قدرت تفکر و نوآوری نوآور
۳	شاخص اثرگذاری	میزان اثرگذاری نوآور
۴	شاخص عملکردی	تعیین میزان اصالت برون دادهای مرتبط

^۶. آیین‌نامه اجرایی بررسی تخلفات پژوهشی ابلاغی در ۱۳۹۳/۲/۲۳ معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
^۷. منشور و موازین اخلاق در پژوهش ابلاغی در سال ۱۳۹۱ کمیته اخلاق پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

جدول ۲. اطلاعات شاخص‌ها

عنوان شاخص کلان	تعداد شاخص تفصیلی	روش بررسی شاخص	واحد تحلیل شاخص	فرمول / روش سنجش شاخص	روش گردآوری داده‌ها	اعضای کارگروه ارزیابی
وارستگی و اخلاق حرفه‌ای	-	کمی / کیفی	آثار، اسناد و رفتار	چک لیست / پرسشنامه	تکمیل پرسشنامه اخلاق در علم، پژوهش و اثربخشی (کمی - کیفی) تکمیل پرسشنامه سلوک و رفتار استادی (کمی - کیفی) بررسی آثار ارائه شده فرد دریافت گزارش کمیته تخلفات پژوهشی دانشگاه نظرخواهی از صاحب نظران حوزه تخصصی فرد نظرخواهی از همکاران فرد در دانشگاه محل فعالیت دریافت گزارش ارزشیابی آموزشی (بخش اخلاق و شئون معلمی)	۱. رئیس شورای ارتقا علوم انسانی دانشگاه (رئیس دانشگاه) ۲. دبیر شورای ارتقاء ۳. اعضا شورا ارتقاء علوم انسانی ۴. ۲ یا ۴ نفر صاحب نظر در رشته تخصصی به پیشنهاد هیات ممیزه دانشگاه
شاخص قدرت تفکر	۴	کیفی	اسناد	چک لیست / پرسشنامه		
شاخص اثرگذاری	۳۰	کمی / کیفی	اسناد	فرمول / چک لیست	بررسی آثار ارائه شده پایگاه‌های اطلاعاتی و علم سنجی نظرخواهی از متخصصان نظرخواهی از مهمترین حیطه اثرگذاری کاربرگ / نظرخواهی از ذینفعان	
شاخص عملکردی	۹	کمی / کیفی	اسناد	چک لیست / پرسشنامه	بررسی آثار ارائه شده ارزیابی و نظرخواهی از فارغ التحصیلان و ذینفعان	

شاخص اول: وارستگی و اخلاق حرفه‌ای

جدول ۳. اطلاعات دریافتی مرتبط با شاخص وارستگی و اخلاق حرفه‌ای

ردیف	مؤلفه‌ها	مرجع	طیف ارزیابی
۱	سلوک و رفتار استادی	همکار صاحب‌نظر	
۲	اخلاق در علم، پژوهش و اثربخشی	همکار صاحب‌نظر	
۳	نظرخواهی از متخصصان در حوزه تخصصی فرد	متخصصان رشته	
۴	نظرخواهی از همکاران فرد در دانشگاه محل فعالیت	همکاران	
۵	دریافت گزارش تطبیق آثار ارائه‌شده فرد با منشور و موازین اخلاق در پژوهش	کارگروه ارزیابی	
۶	دریافت گزارش ارزشیابی آموزشی دانشجویان (بخش اخلاق و شئون استادی) و دانش‌آموختگان	دفتر نظارت و ارزیابی آموزشی	
۷	دریافت گزارش کمیته تخلفات پژوهشی دانشگاه	کمیته اخلاق در پژوهش	

ارزیابی کارگروه در خصوص شاخص اول.....

.....

.....

.....

.....

شاخص دوم: شاخص قدرت تفکر و نوآوری

جدول ۴. معیارهای شاخص قدرت تفکر و نوآوری

ردیف	شاخص جزئی / معیار (مرتبط با پیشنهاد نوآور)	طیف ارزیابی
۱	منظومه فکری منسجم	
۲	تفکر تولیدی	
۳	نوآوری و خلاقیت	
	توانایی تبیین مطلب، استدلال و تحلیل	

ارزیابی کارگروه در خصوص شاخص دوم.....

.....

.....

.....

.....

شاخص سوم: اثرگذاری جدول

جدول ۵. معیارهای شاخص اثرگذاری آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، اجرایی و اخلاقی-رفتاری.

ردیف	انواع	شاخص جزئی / معیار (مرتبط با پیشنهاد نوآور)	طیف ارزیابی
۱	اثرگذاری علمی	پژوهشی	وضعیت استندهای دریافتی اثر
			وضعیت همکاری های علمی با پژوهشگران و صاحب نظران داخلی و خارجی
			کتاب درسی معتبر
			کتاب های تألیفی و تصنیفی اثرگذار
			پایان نامه / رساله
			کاربردی بودن فعالیت های پژوهشی
			مشارکت در برنامه ریزی برای کاربردی کردن پژوهش
			نوآوری در پرونده های پژوهشی
۲	اثرگذاری اجتماعی - فرهنگی	آموزشی	وضعیت تدریس دروس
			نقش آفرینی در تدوین برنامه های درسی
			وضعیت استفاده از تألیفات فرد در برنامه های درسی
			شاگردپروزی (پرسشنامه تدوین شود)
			برگزاری مستمر کارگاه ها و دوره های آموزشی
۳	اثرگذاری اقتصادی		انجام امور مشاوره ای به گروه های اجتماعی
			فعالیت در رسانه های اجتماعی (فضای مجازی، وبسایت و غیره)
			فعالیت در رسانه های جمعی
			مشارکت در سیاست گذاری های عمومی
			اثرگذاری بر باورهای فرهنگی مردم (نقش آفرینی در اعتلای فرهنگی جامعه)
			انتشار نتایج تحقیقات در رسانه های عمومی
			ارائه سخنرانی های عمومی
			ارائه مشاوره علمی به سازمان های فرهنگی - اجتماعی
			ثبت اختراع
			انعقاد قراردادهای پژوهشی
			راه اندازی استارت آپ، مراکز رشد، مراکز کارآفرینی و شرکت های دانش بنیان
			ارائه راهکار یا روشی برای افزایش بهره وری و تعالی سازمانی

	دبیر علمی همایش های دوره ای معتبر	اثرگذاری اجرایی	۴
	عضویت در هیئت مدیره انجمن های علمی		
	عضویت در هیئت تحریریه مجلات تخصصی		
	عضویت در هسته علمی قطب های علمی		
	وضعیت اثرگذاری اخلاقی- رفتاری در دانشگاه (همکاران، دانشجویان و کارکنان)	اثرگذاری اخلاقی- رفتاری	۵
	وضعیت اثرگذاری اخلاقی- رفتاری در جامعه		

ارزیابی کارگروه در خصوص شاخص سوم.....

.....

.....

.....

.....

شاخص چهارم: شاخص عملکردی

جدول ۶. معیارهای شاخص عملکردی

ردیف	شاخص جزئی / معیار (مرتبط با پیشنهاد نوآور)	طیف ارزیابی
۱	حرکت در راستای رسالت تعیین شده	
۲	کسب افتخارات علمی در مقیاس ملی و بین المللی	
۳	انتشار یا ارائه نظریه های مرتبط با موضوع پیشنهادی	
۴	انجام پژوهش های کیفی به صورت انفرادی	
۵	نقش نوآور در پژوهش های کیفی مشترک خاتمه یافته	
۶	انجام پژوهش های بین رشته ای و فرارشته ای به صورت انفرادی	
۷	نقش نوآور در پژوهش های بین رشته ای و فرارشته ای مشترک خاتمه یافته	
۸	انجام سخنرانی های علمی مستمر	
۹	شرکت در دوره های آموزشی کوتاه مدت، فرصت مطالعاتی و غیره	

ارزیابی کارگروه در خصوص شاخص چهارم.....

.....

.....

.....

.....

جدول ۷. کاربرد ارزیابی نهایی نوآور اثرگذار

ردیف	شاخص کلی	طیف ارزیابی	جمع بندی نهایی
۱	شاخص وارسنگی و اخلاق حرفه‌ای		
۲	شاخص تفکر و نوآوری		
۳	شاخص اثرگذاری		
۴	شاخص عملکردی		

ارزیابی نهایی کارگروه.....

.....

.....

.....

.....

۴- شیوه‌نامه اجرایی شماره ۱؛ نوآوران اثرگذار (پیوست)

۵- بسته حمایتی (پیوست)

۶- دبیرخانه اجرایی

- ۱) فرآیند اجرایی
- ۲) پیگیری فعالیت‌ها و اقدامات لازم برای اجرای شیوه‌نامه
- ۳) اقدام برای شناسایی نوآور اثرگذار در دانشگاه
- ۴) تهیه پایگاه اطلاعاتی از سرآمدان اثرگذار دانشگاه جهت الگودهی
- ۵) ایجاد ارتباط با سرآمدان اثرگذار دانشگاه به منظور بهره‌مندی از ایشان در فرآیند ارزیابی